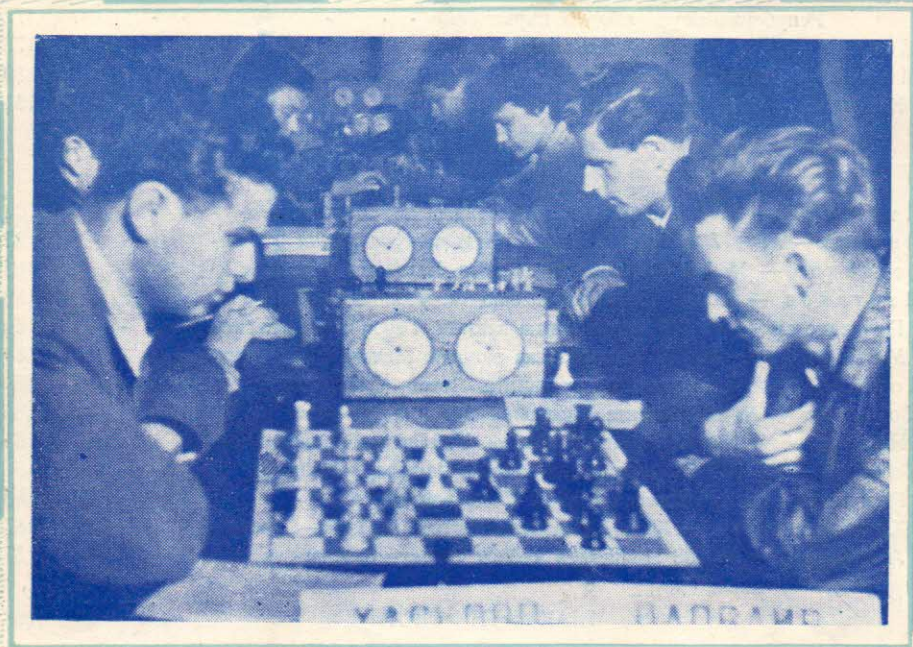

Омертаз &
Бахаров

Шахматна МИСЪЛ

12

СОФИЯ 1955

СЪДЪРЖАНИЕ

Републиканското отборно първенство	177
А. Малчев — Как се представиха окръзите	178
Н. Минев — На шахматния фестивал в Загреб	180
Ал. Кипров — Една полезна книга	181

ПАРТИИ

Н. Пъдевски — № 176 Дамски гамбит. Пъдевски—Цанков	182
Р. Филчев — № 177 Дебют Понциани. Филчев—Квятковски	182
Е. Богданов — № 178 Сицилианска защита. Богданов—Стойков	183
Г. Мартинов — № 179 Сицилианска защита. Филипов—Мартинов	183
Хр. Геренски — № 180 Сицилианска защита. Геренски—Пелтеков	184
Ст. Мечкаров — № 181 Сицилианска защита. Мечкаров—Коларов	184
Е. Лозев — № 182 Староиндийска защита. Лозев—Сиджаков	184
А. Коларов — № 183 Защита Нимцович. Д-р Алстер—Коларов	185
Вл. Попов — № 184 Сицилианска защита. Унцикер—Бронщайн	185
П. Иванов — № 185 Староиндийска защита. Фудерер—Найдорф	186
Вл. Ганчев — № 186 Дамски гамбит. Гелер—Фудерер	186
Ал. Хаджипетров — № 187 Испанска партия. Медина—Спаски	187
Ал. Андреев — № 188 Централен дебют. Ожват—Клугер	187

ШАХМАТНИ ВЕСТИ

Н. Мизийски — „Болничен лист“	188
---	-----

ИЗ ШАХМАТНАТА ТЕОРИЯ

Ж. Кайкамджозов — За някои системи във вариант Опоченски	189
--	-----

ОТДЕЛ КОМПОЗИЦИЯ

Вл. Рангелов — Беседа за начеващите проблемисти	191
---	-----

На снимката на корицата: Момент от Републиканското отборно първенство

Редакционна колегия

А. Малчев (отг. редактор), Ал. Цветков, Ол. Нейкирх, арх. Вл. Рангелов, Ал. Кипров, Б. Божков, Здр. Милев, М. Бобоцов, М. Вълчанов, Н. Минев, Н. Охридски, П. Петров

Редакция и администрация — ул. „Ст. Каралжа“ № 5, София — Тел. 7-04-80

ШАХМАТНА МИСТЪЛ

ИЗДАНИЕ НА ВЪРХОВНИЯ КОМИТЕТ
ЗА ФИЗИЧЕСКА КУЛТУРА И СПОРТ
ПРИ МИНИСТЕРСКИЯ СЪВЕТ

Книжка дванадесета
Година осма — 1955 г.

РЕПУБЛИКАНСКОТО ОТБОРНО ПЪРВЕНСТВО

Републиканското отборно първенство е проява от първостепенно значение в нашия шахматен живот. В него участват най-голям брой наши висококвалифицирани шахматисти — мъже, жени и юноши, излъчени в резултат на цяла система от състезателни и организационни мероприятия. Работата по организацията на предварителните турнири, в които се извършва подборът на състезателите в представителните отбори, както и по подготовката на самите отбори, мобилизира активността на шахматните кадри, предизвиква общо шахматно оживление, спомога за повишаване на спортното майсторство, обогатява организационния опит.

Проведеното в края на м. ноември Републиканско отборно първенство за 1955 г. бе организирано за първи път на териториален принцип. Състезаваха се отбори на отделните окръзи в страната, а не както предишните години — на Доброволните спортни организации. Това, съвсем неоснователно накарало ЦС на ДСО да се почувствуват освободени от определени задачи по отношение на шахмата и те просто изоставиха работата в тази област. Някои от тях — „Черв. знаме“, „Миньор“, счетовода дори за неуживо да провеждат първенства на централните си съвеги. Представителните отбори на ДСО се демобилизираха, шахматният живот в тях започна постепенно да замира.

Разбира се, организирането на Републиканското отборно първенство на териториален принцип съвсем нямаше за цел да дава „почивка“ на шахматните секции към ЦС на ДСО. Напротив — отменената задача трябваше да се замени с друга — грижите и освободените средства да се съсредоточат за подобряване на работата по шахмата, да се разгъне по-широка програма от шахматни мероприятия — двустранни отборни срещи, вътрешни отборни първенства, организиране на шахматни курсове и семинари, отделяне повече внимание за качествено провеждане на първенствата на ЦС.

Сегашното състояние на шахмата в повечето ДСО е такова, че би трябвало да създаде най-сериозни грижи както на шахматните секции към ЦС на ДСО, така и на самата Републиканска секция по шахмат.

Възприемането на териториалния принцип далече възможност на най-добрите шахматисти — мъже, жени и юноши по равно число от всеки окръг да участвуват в Републиканското отборно първенство. С това се отговори на желанията на шахматистите в провинцията, повдигна се тяхното желание и ентузиазъм за работа. Този именно ентузиазъм трябваше да бъде използван от шахматните секции при Окр. КФС и ГКФС за събуждане на по-богат и интензивен шахматен живот. И действително в някои окръзи и окръжни градове се създаде значително шахматно оживление. В Сталин с помощта на Окр. съвет на профсъюзите бе организиран турнир за излъчване на кандидат-майстори, който имаше важно практическо значение за подготовката на състезателите на сталинския отбор. Шахматните отбори на Враца, Пловдив, Бургас участваха в двустранни срещи с отборите на други градове. Състезателите на Врачанския окръг се явиха на турнира след едноседмична специална подготовка в лагер школа. Безспорно това са мероприятия които оказаха влияние за доброто представяне на тези отбори.

Не така обаче е била поставена работата по подготовката на отборите в повечето от останалите окръзи. Така например в Коларовград и Плевен са се сетили за своите шахматни отбори едва в последните дни преди турнира. Русенският окр. КФС не е бил осигурил необходимите средства на своя шахматен отбор и въпросът за участието му е бил разрешен благоприятно едва преди самия турнир. Наистина русенци се класираха в първите места, но това е изключителна заслуга на отделните състезатели и на русенската градска шахматна секция, която вече години наред развива добра дейност. Точно за това още по-осъдително е отношението на Окр. КФС, който явно е подценил значението на Републиканското отборно първенство. А какво да кажем за старозагорския окр. КФС, който единствен не изпрати на отборното първенство свои представители. В старозагорски окръг има надеждни състезатели шахматисти. Обстоятелството, че бе пренебрегнато правото им да участвуват в Републиканското отборно първенство говори достатъчно красноречиво за отношението на старозагорския окр. КФС към шахмата и ни кара да вярваме че действително той е „за едни дисциплини майка, а за други мащеха“, както с огорчение пише до редакцията един старозагорски шахматист.

За шахматния живот в окръзите Републиканското отборно първенство през 1955 г. продължава да има значение и след стихване на спортната борба. В спортната среща, която си дадоха най-силните шахматисти на окръзите, бе обменен ценен състезателен опит, разкриха се грешки и слабости, набраха се познания. С този ценен актив се завърнаха състезателите по домовете си. Задачата сега е този актив да не бъде пропилян. Необходимо е окръжните и градски шахматни секции, съвместно със състезателите да обсъдят представянето на своите отбори, да направят изводи и наележат мерки за своята бъдеща работа. Отборите не бива да бъдат демобилизирани, а напротив да се затегнат и превърнат в основна ядка, в която да се организира системна учебно-методична и тренировачна работа и около която да се привлекат, учат и повишават своето спортно майсторство най-широк кръг шахматисти.

През 1956 г. Републиканското отборно първенство ще се проведе, както в миналото, по ДСО. Въпреки това обаче съревнованието между окръзите и градовете не бива да замре, а напротив да се разшири. Още от сега шахматните секции към КФС трябва да запланират и уговорят с отделните градове и окръзи двустранни срещи и мач-турнири и да започнат подготовката на своите отбори. Спортният интерес и ползата за развитието на шахмата от тези състезания ще бъде толкова по-голяма, колкото по-масови са те, колкото по-голям брой състезатели — мъже, жени и юноши участвуват в състава на отборите.

В Републиканското отборно първенство през 1955 г. бе установено съотношението на силите между шахматистите на отделните окръзи. Това съотношение не е и не бива да бъде постоянно. Шахматистите от всеки окръг трябва да имат амбицията да го изменят непрекъснато в своя полза, като работят системно за високо майсторство и по-големи състезателни успехи.

КАК СЕ ПРЕДСТАВИХА ОКРЪЗИТЕ

А. МАЛЧЕВ

Преди да започне Републиканското отборно първенство за 1955 г. баналният, но вечно възбуждащ въпрос — кой отбор ще бъде пръв и как ще се подредят в турнирната таблица останалите отбори беше задача с много повече неизвестни, отколкото при всяко друго състезание. За първи път Републиканското отборно първенство бе организирано на териториален принцип и за силата на отделните отбори можеха да се правят само догадки. Окръзите бяха изпратили своите най-добри състезатели — мъже, жени и юноши. Най-високо квалификационно ниво имаха отборите на Столицата и по-големите шахматни центрове — Сталински, Пловдивски и Русенски окръзи. Спрямо общия брой на състезателите — 72, участващите 3 майстори и 11 кандидат-майстори представляваха само 20%. Те играеха на по-предните дъски, срещаша се помежду си и се очакваше че ще се „унищожават“ взаимно. Следователно решаващата дума принадлежеше на останалите състезатели — първоразредници, жени и юноши, но тяхната сила бе най-малко известна. Ето защо всеки отбор хранеше надежда, че ще бъде ако не пръв, то поне пръв много от останалите. Още в първия кръг обаче бяха разбити много илюзии — Пловдивски окръг спечели срещу Хасковски с 6:0, Бургаски срещу Благоевградски с 5:1, Столицата срещу Коларовградски с 5.5:0.5 — веднага се очерта чувствителна разлика в силата на отделните отбори. Наистина майсторите и кандидат-майсторите не разрешаваха сами борбата, но там, където бяха те, бяха и най-силните първоразредници, жени и юноши. Нагледно бе доказан принципът, че майсторството не е самородно, а се създава в среда от силни шахматисти, че там, където между първоразредниците е израснал майстор или кандидат-майстор, и самите първоразредници са по-силни.

Още след първите успехи и несполуки се оформи съставът на трите финални групи. Крайните резултати от полуфинала още по-рязко подчертаха границата между силата на отделните отбори:

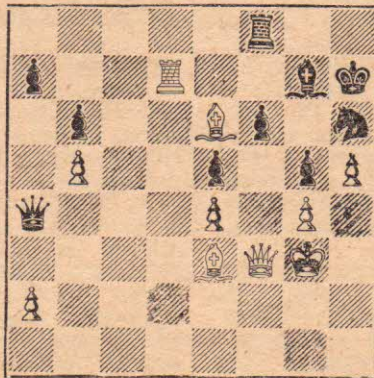
Група А		Група Б	
окръзи		окръзи	
I.			
1. Сталински	21,5	1. Русенски	21
2. Пловдивски	20,5	2. София (гр.)	20,5
II.			
3. Плевенски	16,5	3. Бургаски	16
4. Търновски	13,5	4. Врачански	16
III.			
5. Софийски	12,5	5. Благоевгр.	10
6. Хасковски	5,5	6. Коларовгр.	6,5

След извършеното в полуфинала разпределение борбата във финалните групи продължи между напълно равностойни противници. Невъзможно е да се опишат всички моменти и перипетии, които оформиха окончателния вид на турнирната таблица, но за оспорвания характер на борбата достатъчна представа дава драматичният начин, по който

едва в последните минути на турнира се определи класирането на първите четири места. Бяха останали да се доиграват само две партии и от техния изход зависеше дали отборът на Столицата или на Сталински окръг ще бъде републикански първенец Сталинци, които до този момент нямаша загубена среща, бяха вложили голяма амбиция срещу столицани и в отложените позиции имаха преимущество. Положението обаче налагаше то да бъде доведено на всяка цена до победа. По-ясно бе преимущество на сталинци на четвърта дъска. Техният належаен млад състезател Серопян бе водил цялата партия много енергично:

№ 173 Староиндийска защита
Серопян Филипов

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. Kf3 d6 5. g3 Kbd7 6. Og2 0—0 7. 0—0 e5 8. e4 c6 9. de K:e5 10. K:e5 de 11. Dc2 Oe6 12. b3 Dc8 13. Oa3 Te8 14. Tfd1 Oh3 15. Oh1 h5 16. Td3 h4 17. Ta1 Kh5 18. De2 Og4 19. Of3 Oe6 20. Ocl hg 21. fg Kf6 22. Og5 Kd7 23. h4 Kc5 24. T3d2 f6 25. Oe3 Of8 26. h5 g5 27. g4 Dc7 28. Df2 b6 29. Oe2 De7 30. b4 Kb7 31. Tf1 Og7 32. b5 cb 33. cb Tac8 34. Kd5 O:d5 35. T:d5 Kd6 36. Df3 Kf7 37. Tfd1 Tc7 38. Tld3 Kh6 39. Od1 Цh7 40. Ob3 Tf8 41. Td6 (Записан ход) Tc3 42. Td7 Db4 43. T:c3 D:c3 44. Цf2 Dc8 45. Oe6 Dc2+ 46. Цg3 Da4

47. O:g5! Ход, който очертава близката победа. Естествено не може 47. . . fg поради 48. D:f8.

47. . . Цh8 48. O:h6 O:h6 49. Th7+??, играно от любов към комбинациите, но уви това е само шахматна халюцинация — резултат на крайно нервното напрежение и преумората. Срещу „неизбежния“ мат—49. . . Ц:h7 50. Df5+ Цh8 51. Dg6 Og7? 52. h6 се оказва, че има защита:

49. . . Ц:h7 50. Df5+ Цh8 51. Dg6 Da3+! — Спасителният ход! 52. Ob3 Dc1. Белите се предават. А само преди два хода би било ред на черните да сторят това, ако Серопян им бе сервирал прозаичния и съвсем очевиден ход 49. Df5!

След тази драматична загуба настъпва обрат и в партията Пълевски—Квятковски, която на 78-я ход завърши с победа на последния. Сталинци дей-

ствително имаха основание да бъдат огорчени. И в най-мрачните си предвиждания те не можеха да допуснат, че ще се плъзнат на четвърто място.

Отборът на Столицата, който завоюва званието „Републикански първенец“, бе съставен от известните, изпитани в редица турнирни битки състезатели С. Квятковски, Кр. Димитров, Й. Аянски, Ф. Филипов, М. Димова и Т. Чипев. За упорството, с което те се бориха, победата им е заслужена награда.

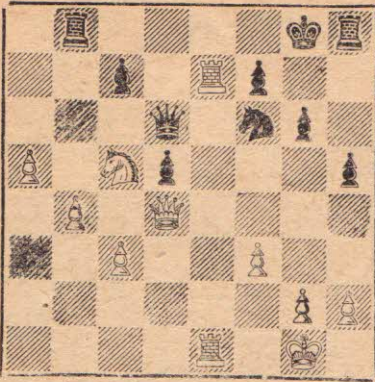
Не ще правим оценка върху играта и силата на всеки отбор. Подредеността в турнирните таблици е реално. Минималните разлики, които отделят отборите, намиращи се в една и съща група, показват почти пълното изравнение на техните сили. Трите турнирни таблици на финала представляват трите главни деления в скалата, която измерва шахматното спортно майсторство на първите шахматисти в отделните окръзи в страната. В тази скала не е определено само мястото на Старозагорския окръг. Неговото неучастие дава основание да се правят твърде неблагоприятни изводи за работата по шахмата на Окр. КФС в Ст. Загора, който единствен в цялата страна не бе представен в първенството. Старозагорци имат силни шахматисти. Не много отдавна в среща срещу градския отбор на Бургас те побелиха с 5:3. На почетно класиране можеха да разчитат те и в Републиканското отборно първенство.

Републиканското отборно първенство е и преглед на растежа на новите кадри и на спортната форма на нашите първи шахматисти. В него обикновено най-тежка задача имат състезателите, на първа дъска. Тук най-добри резултати, с по равно число точки дадоха републиканският първенец за 1955 г. Н. Пълевски, който играеше в отбора на сталинци и младият кандидатмайстор С. Квятковски от отбора на Столицата. Заслужава обаче да бъде отбелязан и успехът на студента от Търново Драгомир Цанков, който срещу своите силни противници постигна 5 т. от 8 възможни.

На втора дъска с по 5.5 от 8 т. най-добър резултат постигнах Кр. Димитров (София) и Е. Богданов (Русе). Младият русенски състезател Богданов познава дълбоко системите които играе. Партията му срещу Хр. Михайлов (Коларовград) в дебют Понциани е пример за майсторско използване дебютните неточности на противника:

№ 174 Дебют Понциани

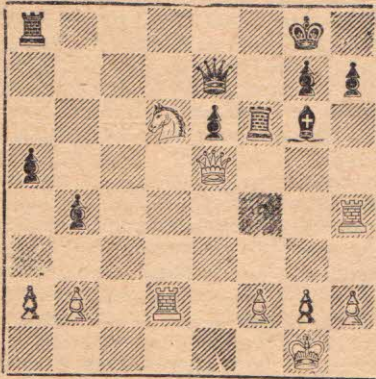
Е. Богданов Хр. Михайлов
1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. c3 d5 4. Ob5 Og4? 5. Da4 Dd6 6. d4 ed 7. e5 De6 8. K:d4 D:e5+ 9. Oe3 Od7 10. K:c6 bc 11. O:c6 Td8 12. Kd2 Oc5 13. Kf3 De6 14. O:d7 T:d7 15. 0—0 O:c3 16. Tfe. Цf8 17. T:e3 Dd6 18. Tael Kf6 19. D:a7 g6 20. Ke5 Td8 21. Kd3 Цg7 22. Dd4 Цg8 23. a4 h5 24. b4 Ke4 25. f3 Kf6 26. a5 Цg7 27. Kc5 Tb8 28. Te7 Цg8

29. T:e6! f:e30. D:f6 Th7 31. D: g6+ Цf8 32. T:h7. Черните се предават.

На трета дъска отличен резултат — 7 победи и 1 реми — постигна Д. Найденов (Соф. окр.). Той фактически набра $1\frac{1}{3}$ от точките на своя отбор.

Насърчителен е и успехът на врачанския представител на трета дъска Евг. Йорданов, който завърши турнира с 6.5 т., без нито една загуба. Ето един негов завършек, за който заслужава похвала.

32. . . T: f2? Комбинация за освобождение от слабостта на пешката еб, която Йорданов опровергава по почти етоден начин:

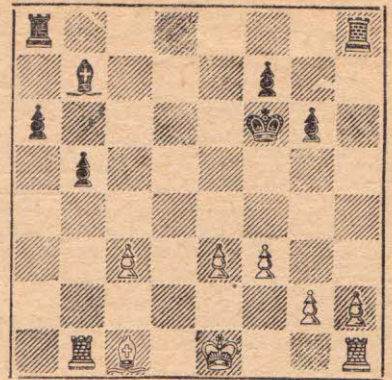
33. T: f2 D: h4 34. D: e6+ Цh8 35. Ke8! Dd4 36. Dd7! D: f2+ 37. Ц: f2 O: e8 38. Dd5 Ta7 39. Dd8 Tf7+ 40. Цg1 Tf8 41. D: a5 b3. 42. Db4. Черните се предават.

На четвърта дъска първенец излезе известният пловдивски състезател Сапунов — 6 т., без нито една загуба. Добра спортна форма показа и майсторът на спорта Ф. Филипов, който набра 5.5 т. Заслужава да бъде отбелязан и високият резултат — по 5 т. на младите и надеждни шахматисти Серопян (Сталин), Стефанов (Плевен) и Мартинов (Враца).

От жените с най-голям подем игра представителката на Русенски окръг Ружа Панова. Тя показа явен напредък в своето спортно майсторство. Особено

добре проведе партията си срещу най-опасната си противничка Паунка Тодорова (Сталин). Тази всъщност бе единствената загуба на Тодорова, която подчертано превъзходеше останалите състезателки.

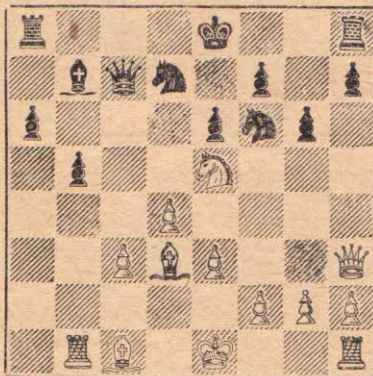
На турнира бе отбелязан изгревът и на две съвсем млади сили. Това са юношите Д. Марков от Бургас — първенец на юношеската дъска с отличния резултат 7.5 т. и Л. Цонов от Пловдив, постигнал 7 т. без загубена партия. Нека се надяваме, че в скоро време ще можем да свържем имената на тези най-млади състезатели с нови още поголеми спортни успехи в шахмата.

Присъстващите на Републиканското отборно първенство имаха удоволствието да наблюдават истинско „шахматно ревю“. Върху 36-те табла беше демонстриран най-богат избор от дебюти, комбинации, мителшпилни и ендшпилни позиции. Уви невъзможно беше да се види всичко, да се обхване развоят на борбата върху всички табла. Ето например, наблюдаваме партията Хаджипетров (Бург.) — Ив. Ангелов (Коларовгр.):

№ 175 Славянска защита Хаджипетров Ангелов

1. d4 d5 2. e4 c6 3. Kf3 e6 4. Kc3 dc 5. e3 b5 6. a4 Ob4 7. ab O: c3+ 8. bc cb 9. Ke5 Ob7 10. Tb1 a6 11. Dg4 g6 12. O: c4 Kf6 13. Dh3 Dc7 14. Od3 Kbd7

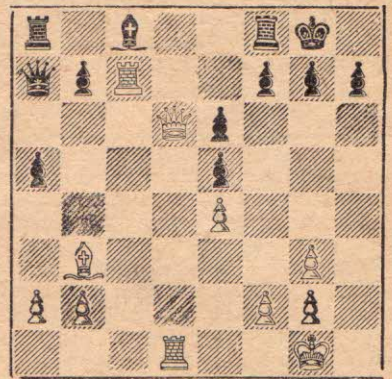
Пред тази позиция се бяха спрели група любители, които търпениво изчакаха хода на дълбоко замислилия се Хаджипетров и ето че търпението им бе възнаградено с елегантна жертва на фигура: 15. O: g6! Ангелов обаче се защити спокойно: 15. . . K: e5 16. D: e6+ De7 17. D: e7+ Ц: e7 18. de hg 19. ef+ Ц: f6 20. f3.

Ето получената след комбинацията позиция. Белите спечелиха пешка, но офицерите са разноцветни и Ангелов няма повече от какво да се страхува. Изглежда, че и самият той така е мислил.

Обикаляме другите табла и пак стигаме до масата на Хаджипетров. Про-

сто не можем да познаем позицията. Черните са с качество по-малко, а само три нови хода са записани: 20. . . Od5?? (Последна на самоуспокоението) 21. c4! O: c4 22. Ob2+ Цe6 23. O: h8 T: h8. Вече победата на белите не буди съмнение. След изживяване на известни цайтнотни вълнения на 69-я ход Ангелов бе принуден да се предаде.

А ето че и Кузмов (Бург.) е преустановил съпротивата си. Само преди няколко минути бяхме го оставили в следната макар и тежка, но все още защитима позиция.

Поглеждаме разписаните бланки и с очудване виждаме, че са играни само ход и половина; 21. . . a4?? 22. D: f8+!

Интересна е партията Ганчев—Пеев. Ганчев пак е играл гамбит Мора и пак е получил преимущество Пеев упорито се защитава. Ето флагчето на часовника на Ганчев пак се е вдигнало, ходовете се правят светкавично, позицията бързо мени физиономията си и ето че пак се получи разноцветни офицери, черните пак създадоха проходна пешка и Ганчев пак. . . по защо да описваме случая, когато той е толкова еднакъв с това, което се случи с Ганчев преди няколко месеца на полуфинала в Асеновград (виж „Шахм. мисъл“ бр 7). А и няма можем всичко да опишем. Това са 288 партии!

I група	1	2	3	4	т.	м.
София . . .	4	2	5	11	1	
Пловдив . . .	2	5	$2\frac{1}{2}$	$9\frac{1}{2}$	2	
Русе . . .	4	1	3	8	3	
Сталин . . .	1	$3\frac{1}{2}$	3	$7\frac{1}{2}$	4	

II група	5	6	7	8	т.	м.
Плевен . . .	3	$4\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	11	5	
Бургас . . .	3	$2\frac{1}{2}$	4	$9\frac{1}{2}$	6	
Враца . . .	$1\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$3\frac{1}{2}$	$8\frac{1}{2}$	7	
Търново . . .	$2\frac{1}{2}$	2	$2\frac{1}{2}$	7	8	

III група	9	10	11	12	т.	м.
София (окр.) . . .	4	4	3	11	9	
Хасково . . .	2	$4\frac{1}{2}$	3	$8\frac{1}{2}$	10	
Благоевград . . .	2	$2\frac{1}{2}$	4	$8\frac{1}{3}$	11	
Коларовград . . .	3	3	2	8	12	

НА ШАХМАТНИЯ ФЕСТИВАЛ В ЗАГРЕБ

Н. МИНЕВ

Едно от най-големите шахматни събития през настоящата година беше организираният през м. ноември от Загребския шахматен клуб „Младост“ фестивал по случай десетгодишнината от съществуването му. Три международни турнира с петдесет участника — това беше грандиозна проява. Разбира се, вниманието бе съсредоточено предимно върху главния турнир, в който има щастието да вземе участие и пишещият тия редове.

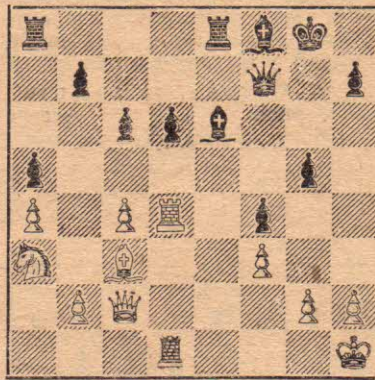
Жребието бе теглено на 1 ноември. В приемния салон на хотел „Белград“ са събрани участниците, които изтеглят номерата. С най-голям интерес се очаква номер 13. Смеслов спокойно поглежда номера си — 9! Гелер веднага му честити. „Няма нужда“ му отговаря Смеслов, „аз все пак получих стая №13“. Всред нестихващи другарски шегви „злополучният“ номер изтегля Рабар. Но за него това не е толкова страшно — в 1951 г. с този номер той е спечелил първенството на Югославия.

Още първият кръг показа, че борбата за първите места ще бъде особено оспорвана. Вместо очакваните „гросмайсторски“ ремита, на всички дъски се завързаха ожесточени схватки. Даже миролюбивият О'Кели в добър агресивен стил победи Пирц. Не липсваха и първите изненади. Барца получи срещу мен активна позиция, но неправилно премина в ендшпил, който трябваше да завърши ремита. Той обаче продължи да играе на печалба, като може би имаше предвид, че на зоналния турнир в също такъв равен ендшпил спечели победа. Този път обаче стана обратното. За такива случаи някои шахматисти на шега казват, че в шаха важи законът от химията на Лавоазие-Ломоносов „В природата нищо не се губи“ или преведено: „В шаха нищо не се губи, рано или късно се връща“. Фудерер избра срещу Караклаич защита Филдор 1. e4 e5 2. Kf3 d6 3. d4 Kd7 4. Oc4 и вместо 4... c6, направи известната груба

грешка 4... Oe7?? Последва 5. de K:e5 (Веднага губи 5... de 6. Dd5) 6. K:e5 de 7. Dh5 g6 8. D:e5. Караклаич спечели пешка. „Свършено“ — заяви един от съдиите, „Караклаич играе най-добре ендшпил от всички югославски шахматисти.“ Няха възможност да следя по-нататъшния развой на партията, но когато въпреки старанията си Караклаич направи ремита!, чух същият шахматист да казва авторитетно „Караклаич си няма и повятите от ендшпил“. Все пак такива „нешастни“ случаи се броят на пръсти, а турнирът блести с множество превъзходни произведения.

Съчетавайки огромните си теоретични познания с отлична спортна форма, Смеслов още в началото пое водачеството и не го изпусна до края.

Ето един интересен момент от играта му:

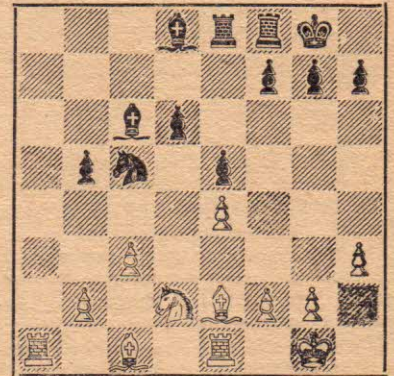

Смеслов — Берток

Издападали в по-тежка позиция, черните непредазливо решиха да спечелят пешката c4: 27... c5 28. T4d3 O:c4, след което попаднаха под разгромна атака: 29. K:c4 D:c4 30. Td5! h6 31. b3 Da6 32. Ob2 Te6 33. Dc3 Cf7 34. Dh8 De2 35. Tf5+ Ce7 36. Dh7+ Ce8 37. Df7+ и след няколко хода Берток се предаде.

От югославските състезатели в началото добре играеше д-р Трифунович.

След първите пет партии той беше наравно със Смеслов. В петия кръг негова жертва стана Барца.

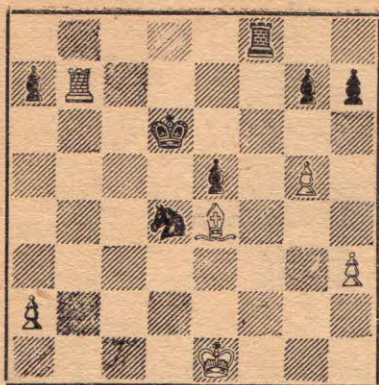
Трифуневич — Барца

Преминавайки в този ендшпил, Трифунович правилно е оценил, че той е по-добър за него 26. b4 Ka4 27. c4 Kc3 28. Ta6 O:e4 29. K:e4 K:e4 30. c5! Kc3 31. cd Of6 32. Of1 Ta8 33. T:a8 T:a8 34. Ob2 Kd5 35. O:e5 K:b4 36. O:f6 gf 37. d7 Tf8 38. O:b5 черните се предават. „Мислех, че в този турнир, поне д-р Трифунович е „кротък“ шахматист — заяви след това Барца.

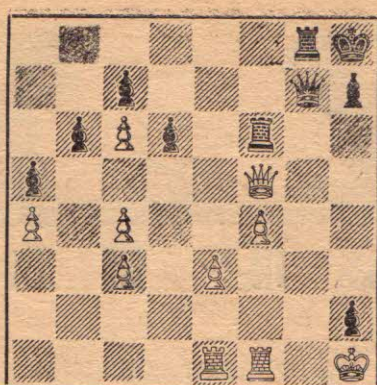
Другите фаворити Гелер, Глигорич, Матанович играят нервно, добри партии се редуват с поражения. Това важи особено за първите двама, които показва значително по-слаба игра с черни фигури. Ивков напротив е премоногосторожен (7 ремита поред!) Неочаквано добра игра показват австриецът Дикшайн (който е живял до 1950 г. в Будапеща, но играл там без особен успех) и Бисгайер — извънредно опасен тактик. (Виж диагр. стр. 181).

Черните имат пешка повече, но освен че трябва да я върнат, позицията на белия топ на седмия хоризонтал, готов да помете всички пешки, изглежда страшна.

№	Участници	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	точки	място
1	В. Смеслов	♚	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1/2	1	1	1	1	14 1/2	1
2	Матанович	1/2	♚	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1	1	1	0	1	1/2	1	1/2	12 1/2	2-3
3	Ивков	1/2	1/2	♚	0	1	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	1	1	1	1/2	12 1/2	2-3
4	Глигорич	1/2	1	1	♚	0	0	1/2	1	1/2	0	0	1	1	1	1	1	1	1	1	1	12	4-5
5	Гелер	1/2	0	0	1	♚	1/2	1	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	1/2	1	1	1	12	4-5
6	Бисгайер	1/2	1/2	1/2	1	1/2	♚	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1	1/2	1/2	1	1	0	1	1/2	11 1/2	6
7	Трифуневич	0	1/2	1/2	1/2	0	1/2	♚	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1	1	1/2	1	1/2	1	1/2	1	11	7-8
8	О'Кели	1/2	1/2	0	0	1/2	1	1/2	♚	1/2	1	1/2	1/2	1	1/2	1	1/2	1	1	1	0	11	7-8
9	Филип	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	♚	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	1	0	1	1/2	1/3	1/2	10	9
10	Рабар	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	1/2	0	0	♚	1	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	1/2	1/2	9 1/2	10
11	Милич	0	0	1/2	1	0	1/2	1/2	1	0	♚	1	0	♚	1	0	1/2	1/2	1	1	1/2	8 1/2	11-12
12	Барца	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	1/2	1	0	0	♚	1	0	1	1	1	1	1/2	8 1/2	11-12
13	Дикшайн	0	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1/2	0	♚	1	1	1/2	0	1/2	1	1	8 1/2	11-12
14	Минев	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1	1	0	♚	0	1/2	1/2	1/2	1/2	1	8	13-14
15	Фудерер	0	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1/2	0	1/2	1/2	1/2	0	1	♚	1	1/2	1/2	1/2	1/2	8	13-14
16	Орека	1/2	1	1/2	0	0	1/2	0	1	1/2	0	1	1/2	1/2	1/2	♚	0	0	0	0	1	7	15-16
17	Караклаич	0	0	0	0	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1/2	0	0	1/2	1/2	1	♚	1/2	1	1/2	7	15-16
18	Пирц	0	1/2	0	0	0	1	1/2	0	1/2	0	1/2	0	1/2	1/2	1/2	1	1	♚	1/2	0	6 1/2	17
19	Удович	0	0	0	1/2	0	0	0	1	1/2	0	0	0	1/2	1/2	1/2	1	0	♚	1/2	0	6	18
20	Берток	0	1/2	1/2	0	0	1/2	0	0	1	1/2	1/2	1/2	0	0	1/2	0	1/2	1	0	♚	5 1/2	19

Порекa—Бисгайер

Фудерер—Рабар

Какво значение обаче имат пешките, когато Бисгайер е в стихията си! 32... Tf4 e3. O: h7 e4! 34. T: g7 e3 35. Od3 Tf2 36. Tg6+ Ce5 37. Oa6 T: a2 38. Cf1 Cf4 39. Td6 Kf5 40. g6 Tal+ белите се предават, тъй като след 41. Ce2 може да се вземе топът, а 41. Cg2 води до мат.

Важни в борбата за първото място бяха X и XI кръг. В десетия кръг, паднал под страшна атака срещу Гелер, Смилов се защити хладнокървно, пожертвува фигура за две пешки и след две доигравания с точна игра завърши наравно. Това реми практически затвори пътя на Гелер към първото място. В следващия кръг Смилов пожертвува качество и с редица силни атакуващи ходове принуди д-р Трифунович да се предаде. Партията получи I специален приз. (Б. Р. Ще бъде отпечатана с обяснения в бр. 1/1956 г. на списанието) Глигорич след началните неуспехи спечели две важни партии срещу Матанович и Ивков и се нареди в челната група. Новият гросмайстор и кандидат за световната титла д-р Филип на няколко пъти пропусна да реализира абсолютно спечелени позиции (с две пешки повече срещу О'Кели, с Гелер) и като връх на всичко направи груба грешка и загуби от Порекa. За това и резултатът му не предвещаваше повече от първи в златната среда. В края на турнира се разигра Гелер—новият Чигорин, наричан така на шега от Бондаревски. И действително „Чигорин“ играеше всяка позиция на победа, извличаше максималното. Преди последния кръг имаше три отложени позиции, които доиграваше непрекъснато. Тогава на Бондаревски, който помагаше усърдно в анализите, съвсем не му беше до смях, защото нямаше време даже да се обръсне. Също и Ивков с няколко поредни победи застигна Матанович. Крайните резултати се виждат от турнирната таблица.

Първото място принадлежи на Смилов безспорно. От „вицешампиона“ на света се очакват нови постижения. Матанович и Ивков, двамата млади, но оформени вече гросмайстори, показаха, че успехите им не са случайни. Глигорич и Гелер стояха на еднакви творчески позиции — борби за активния стил на игра. Рабар и Фудерер бяха като че ли уморени от междузоналния турнир. Те разиграха помежду си една малка трагикомедия:

Фудерер игра 29. Dd5?? (Правилно 29. Dc2), на което черните можеха да обявят мат в три хода 29... Dg1+! 30. T: g1+ hgД+ 31. T: g1 Th6X. Вместо това Рабар продължи 29... Tg6 30. Dd4! Tf6 31. Dd2 и партията завърши наравно.

На този турнир аз имах повече защитни достижения. И това не беше случайно. Теоретическата ми подготовка беше недостатъчна за такова състезание. В резултат по дебют почти във всички партии получавах по-тежки позиции, които трябваше точно да се защитават. Така, без особена борба бяха загубени партиите с Матанович, Смилов, Фудерер. Нашите шахматисти малко отстъпват в другите стадии на играта, но в дебюта трябва упорита творческа работа — такова беше и мнe-

ЕДНА ПОЛЕЗНА КНИГА

В последните десет години нашето шахматно движение постигна големи успехи. Шахматната игра проникна широко сред народа и започна да се играе масово. Понастоящем само разредниците-шахматисти са повече от 100.000. Броят на останалите е още по-голям.

С разпространението на шахматната игра порастна много и нуждата от шахматната литература. Издадените в последно време книги, предимно по общи въпроси на шахматната теория и почти всички преводи, представляват интерес главно за начеващите. При това те се изчерпаха бързо. Нуждата от едно ръководство, което да помогне на широката маса шахматисти при изучаването на дебютите, оставаше незадоволена.

На тази нужда идва да отговори учебникът на нашите изтъкнати шахматисти Олег Нейкирх и Александър Цветков — „Шахматни дебюти“, който излезе от печат и се пуна в продажба преди няколко дни.

Тази книга представлява първата част от един пълен, систематичен курс по дебютна теория, който авторите възнамеряват да издадат в няколко тома. Обикновено дебютните ръководства започват с откритите дебюти. Авторите са се отклонили от този обичаен ред и в учебника си разглеждат защитите Нимцович, Староиндийска, Грюнфелд и Новоиндийска. Като се има пред вид, че в съвременните състезания тези са най-често играните открития, очевидно

нието на гросмайстор Бондаревски. Критична беше партията ми с Берток, която ако загубех, щях да остана на едно от последните места. Тя беше отложена в ендшпил с преимущество за мене. Необичайният за нашите турнири регламент — доиграване се следващата сутрин в 9 часа, и това че бях почти единственият участник без анализатор, ми позволиха да направя само едночасов повърхностен анализ. За мое „щастие“ помощници на Берток анализирали цяла нощ и открили плана за печалба. Отчаян, той премина в пешечен ендшпил, който беше ясен за мене и спечелих важна победа.

В теоретично отношение най-голям интерес заслужава извънредно неудачния резултат на черните в сицилианската защита, което принуди много играчи към края на турнира да се ориентират към 1... e5.

В турнира на младите майстори уверено победиха първенецът на Дания Ларсен и швейцарецът Бенд, докато всред жените неочаквано спечели Лангош (Унгария) пред фаворитката Лазаревич и Риндер (Западна Германия).

Организацията беше на голяма висота. Под непрестанните грижи на Шахматния съюз участниците прекараха отлично 25 дни в Загреб. Турнирът се играеше в театралната зала на „Radnički dom“ при много голям интерес от страна на гражданството.

Фестивалът спомогна както за популяризирането на шахмата, така и за повишаване класата на изтъкнатите югославски майстори.

е, че за нашите условия именно книга с такова съдържание може да принесе най-голяма практическа полза.

И четирите индийски защити са разглеждани обстойно и задълбочено с оглед на най-новата и най-ценната чужда и наша практика, като за основа е взета съветската шахматна школа и опитът на съветските майстори. Авторите са се справили с обширна литература. Дали са също така и свои и на наши майстори анализи.

Особено ценно качество на книгата е, че може да бъде използвана от всички шахматисти, с различна степен подготовка. Авторите указват в предговора си по какъв начин различните разредници трябва да си служат с техния учебник. Написали са една полезна статия по въпроса как да бъдат изучавани дебютите. Дали са също така и дебютен указател, който позволява на читателя да намери веднага това, което го интересува.

„Шахматни дебюти“ е първата оригинална българска книга върху шахматните открития. С нея се запълва една голяма празнота в нашата шахматна литература. Безсъмнено тя ще бъде високо оценена и ще помогне много на нашите шахматисти.

Ал. Кипров

* „Шахматни дебюти“ от О. Нейкирх и А. Цветков, държавно издателство „Физкултура“, стр. 285, цена 5.20 лв. подш., 7.50 лв. подв.

№ 176 ДАМСКИ ГАМБИТ

ПЪДЕВСКИ

ЦАНКОВ

Републиканско отборно първенство,
София, 1955 г.

Обяснения от Н. Пъдевски

1. d4 Kf6 2. c4 e6 3. Kf3 d5 4. Kc3 c6 5. Og5 Oe7 6. e3 Ke4 7. O:e7 D:e7 8. K:e4? Необосновано изостряне на играта. При Холандското построение, което се получаваше след 8. Dc2 f5 9. g3, белите заизават преимущество.

8... de 9. Kd2 f5 10. f3. Пак прибързано. 10. Db3 предоставяше по-многобройни възможности за белите.

10... e5! Цанков, който на това първенство се очерта като една от новите наши надежди, не изпуска възможността да завладее инициативата.

11. d5 Dc5 12. Db3 ef 13. 0-0-0. Жертва на пешка, с цел да се отнеме починът от черните.

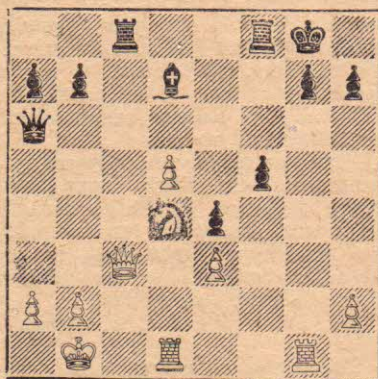
13... fg. На 13... cd би последвало 14. K:f3!

14. O:g2 e4 15. Dc3 0-0 16. Kb3 De7 17. Kd4 Od7. Твърде пасивно. Трябваше 17... Kd7 и Ke5. Пешката в повече като че ли пресече цялата предприемчивост на черните и те неужно организира играта си на отбранителни позиции.

18. Цb1 cd 19. cd Ka6 20. Cf1 Dd6? Позволява на белите да разменят черния кон и да добият позиционно спечелена партия. Еднакво добре беше както 20... Tac8, така и 20... Kc5 с двуструпи възможности.

21. O:a6 D:a6 22. Thg1! Сега на 22... g6 би последвала атака с h4, а на 22... Df6 може 23. Dc7. Последвалят ход води веднага към загуба.

22... Tac8?

23. T:g7+ Цh8 24. Kc6. Черните се предават.

№ 177 ДЕБЮТ ПОНЦИАНИ

ФИЛЧЕВ

КВЯТКОВСКИ

Републиканско отборно първенство,
София, 1955 г.

Обяснения от Р. Филчев

1. e4 e5 2. Kf3 Kc6 3. c3 Kf6 4. d4 d6 5. Ob5 Od7 6. 0-0 Oe7. С пререждане на ходове се получи позиция от варианта на Шайниц в Испанска партия.

7. Te1 0-0 8. Oa4 Te8 9. Kbd2 Of8 10. Oc2 g6. Ново продължение в тази известна позиция, вероятно плод на предварителна подготовка. Планът в подобни позиции е да се подготви контраигра на царския фланг посредством Kh5-f4 и f7-f5. При това черните запазват пункта f5 и презеждат офицера на g7 за давление върху центъра на белите.

11. Kf1. Не е добро 11. h3 поради 11... Kh5 и белите започват да чувствуват по-осезателно слабостта на пункта f4.

11... Og7. Не е добре за черните 11... Og4 поради 12. d5 Ke7. 13. h3±

12. Og5. Предвид на това, че фигурите на черните са разположени доста хармонично за контраигра в центъра и царския фланг, белите решават да ликвидират напрежението в центъра и да установят игра на дамския фланг и по откритата линия „d“ Ходът в текста подпомага осъществяването на тази цел.

12... h6. Необходимо, тъй като на 12... Og4 следва 13. d5 Ke7. 14. h3±, а на 12... Dc8 13. Dd2 Kh5 (13... Og4 14. Kh4±) 14. de de 15. Kg3±.

13. Oh4 Dc8. Черните се стремят да се освободят от неприятната свързка, без да допускат отслабения в позицията си. На 13... g5 би последвало 14. Og3 Kh5 15. de! K:g3 16. K:g3 de 17. De2± Вероятно най-добре бе 13... Og4 и белите са принудени да заблокират центъра чрез d4-d5.

14. O:f6. Възможен бе също и друг план на игра: 14. de K:e5 15. K:e5 de 16. Ke3±.

14... O:f6 15. Ke3 Og7 16. Dd2 Kc7. Не е добре 16... Og4 17. K:g4 D:g4 18. Oa4±.

17. Tad1 Oe6. Не беше добре 17... Og4 поради 18. K:g4 D:g4 19. de de 20. Dd7! D:d7 21. T:d7 Tac8 22. Ted1 Kc6 23. Oa4±.

18. de de 19. Ob3! Този ход ликвидира взаимодействието на двойката офицери на противника и подчертава доминиращата позиция на белите по линия „d“.

19... O:b3 20. ab De6 21. Kc4! Отново най-доброто продължение, тъй като след 11. Dc2 Tad8 играта клони към реми.

21... b5. Предвид заплахата 22. Dd7 за черните не остава нищо друго, освен да приемат сражението на дамския фланг.

22. Ka5 Db6 23. b4 c5! Най-добрият контраанс, тъй като при други ходове след 24. Ka5-b3 позицията на черните може да се счита за загубена.

24. Dd6? Психологически добро, но за момента слабо, тъй като сега след 24... Tac8! черните можеха веднага да изравнят. Най-добро за белите оставаше 24. e4! bc (24... Tac8 25. Dc3) 25. bc D:c5 26. Dc3 Tac8 27. Td7 с интересни усложнения.

24... cb? Черните не закъсняват да се „реваншират“ за предния ход на белите, като пропускат възможността 24... Tac8 и с това влошават позицията си.

25. D:b4 Kc6. Не е добре за черните 26... Of8 27. Td7! Kc6 (27... Tad8 28. Tb7! Kc6 29. D:b5) 28. Db3 Te7 29. Td6! D:a5 30. T:g6+! или 26... Tad8 27. T:d8 D:d8 28. D:b5±.

26. K:c6 D:c6 27. Td5. Може би по-точно беше 27. Td6 и след това Td5, за да няма нахлуване на черната дама на пункта c4.

27... Tab8 28. Da5! Черните заплашваха с темпо да преведат офицера си през f8 на по-активна позиция.

28... a6 29. b3! Необходим ход, препятстващ нахлуването на черната дама на c4. На шаблонното 30. Ted1 Dc4! 31. D:a6 D:e4 32. T:b5 De2!! черните печелят топ.

29... Tbc8 30. Te3 f5 31. Kd2 fe 32. c4 bc 33. K:c4! Tb8 34. h3. Излишна предпазливост. 34. Td6! решаваше веднага изхода на борбата.

34... Tb5! Сега борбата се затяга отново, но позицията на белите въпреки трудностите остава все пак спечелена.

35. T:b5 ab 36. Kd2 Ta8 37. Dc3 Dd5 38. K:e4 Ta2? Необходимо бе топът да защитава осмия хоризонтал.

39. Dc8+ Цh7 40. Dc7 Цh8 (Заплашваше 41. Kf6+) (Виж диагр. стр. 183).

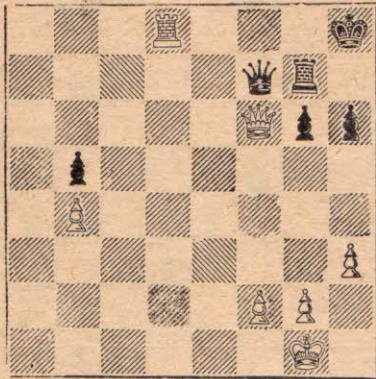
41. Db6! Записаният ход. Черните губят най-малко пешка при безнадеждна позиция.

41... Цh7. Недостатъчно е и: а) 41... g5 42. Dg6 Dd8+(42... Dg8 43. Kf6) 43. Kd6. б) 41... Tb2 42. D:g6 T:b3 44. Kf6 в) 41... Dd1+ 42. Цh2 Dh5 43. Kf6.

42. Kf6+ O:f6 43. D:f6 Ta7. 44. D:e5! На „активното“ 44. T:e5 D:b3

45. Te8 Tg7 46. Df8 Dg8! черните постигат реми. Сега при смяна на дамите топовният ендшип е загубен.

44. ... Dd7 45. b4 Tc7 46. Df6 Dd5 47. Te8 Tg7 48. Td8 Df7. Иначе белите организират натиск върху пешката b5.

49. D:f7 T:f7 50. Td5! След този ход черният топ е поставен в пасивно положение. Останалата техническа част на реализацията с съвсем лека.

50. ... Tb7 51. f4 Cg7 52. Cf2 Cf6 53. g4 Tb6 54. Cf3 Ce6 55. Tc5 Cf6 56. h4 Tb7 57. Ce4 Te7+ 58. Te5 Tb7 59. Cd4 Td7+ 60. Td5 Tb7 61. Ce5 Te7 62. g5+ hg 63. hg+. Черните се предават.

№ 178 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА БОГДАНОВ СТ. СТОЙКОВ

Студентско отборно първенство,
София, 1955 г.

Обяснения от Е. Богданов

1. e4 c5 2. c3 d5. Често се играе и 2. ... Kf6, но особено внимание заслужава системата на международния майстор Цветков: 2. ... g6 3. d4 Dc7!

3. ed D:d5 4. d4 cd. Обикновено черните поддържат напрежението в центъра посредством 4. ... Kc6 5. Kf3 Og4 6. Oe2 e6 7. Ka3 и т. н.

5. cd Kc6 6. Kf3 Kf6. По-силно е 6. ... Og4. След хода в текста белите получават силна инициатива.

7. Kc3 Da5 8. d5! Играейки този ход, белите имаха предвид варианта с жертва на качество, който се случи в партията.

8. ... Kb4. И при другите отстъпления на коня белите също получават по-добра игра. Напр.: а) 8. ... Kb8 9. Oc4 g6. 10. 0-0 Og7 11. d6!; б) 8. ... Kd8 9. Oc4 g6 10. 0-0 Og7 11. d6!

9. Ob5+ Od7 10. 0:d7+ K:d7 11. a3! Da6! Не е добре 11. ... Ka6 12. 0-0 е последващо Oc4, нито 11. ... Kf6 12. ab! D:a1 13. 0-0 Da6 14. Kd4 g6 15. Kdb5 Tc8 16. d6 ed (16. ... T:c3 17. Kc7+ T:c7 18. dc) 17. Te1+ с печелившата атака.

12. ab!! Точно разчетена жертва на качество, след която черните са почти беззащитни.

12. ... D:a1 13. 0-0 Da6. Не по-добри са и другите продължения: а) 11. ... 0-0-0 12. Kb5! с печалба; б) 11. ... e6 12. Kb5 Tc8 13. d6 T:c1 14. D:c1 D:c1 15. T:c1 Cd8 16. K:a7 Kb6 17. Ke5±; в) 11. ... g6 12. Dd4 Kf6 13.

Kb5 Tc8 14. Of4 Da6 15. Kc7+ T:c7 16. O:c7 Og7 17. d6±.

14. Kd4! g6. Други възможни продължения бяха: а) 14. ... 0-0-0 15. Kcb5 с последващо Of4 и Dc2; б) 14. ... e6 15. de fe 16. Db3 0-0-0 17. Kcb5 Цb8! (17. ... e5 18. Dc4!+) 18. K:e6 с последващо Of4+.

15. Kcb5. Не е добро 15. ... Kdb5 поради 15. ... Tc8 16. d6 T:c3!

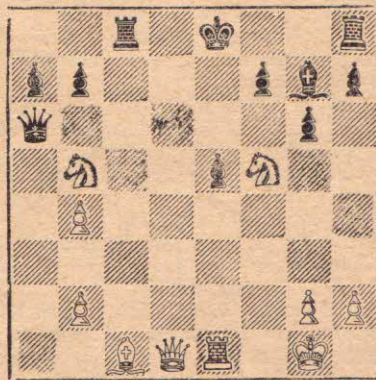
15. ... Tc8. Ако 15. ... Db6, то 16. d6! ed 17. Dc2 Dd8 18. Oe3±

16. d6! ed. Единствено. Ако 16. ... e5, то 17. Kc7+.

17. Te1+ Ke5. На 17. ... Oe7 ще последва 18. Kf5!, а на 17. ... Cd8 18. Og5+ f6 19. Ke6+

18. f4 Og7 19. fe de. Не е добре 19. ... 0-0 20. K:c6 Td8 21. Of4!± или 19. ... O:e5 20. Kf5!!

20. Kf5!! Върхът на цялата комбинация.

20. ... 0-0. Най-силно вероятно бе 20. ... gf 21. Kd6+ Cd7! (21. ... Ce7? 22. Og5+! с решаваща атака) 22. K:f5+ Цc7 23. K:g7±. Сега партията е решена.

21. Ke7+ Цb8 22. K:c8 T:c8. По-голяма съпротива даваше 22. ... D:b5.

23. Kd6 T:c1. Няма друго. Ма 23. ... Tf8 следва 24. Dd5 Cg8 25 Tf1.

24. K:f7+ Cg8 25. D:c1 Db6+. Задължително. Ако 25. ... Cf7, то 26. Dc7+ Cg8 27. Dd8+ Of8 (27. ... Cf7 28. Dd7+ Cg8 29. De8+ Of8 30. Tf1) 28. Dd5+ и D:e5.

26. Dc3 D:e3 27. T:e3 Ц:f7 28. Tc3 e4 29. Tc7+ Cg8 30. b3 Od4+ 31. Cf1 b5 32. Tb7 Ob6. 33. Te7 e3 34. h3 h6 35. Te5 Cg7 36. T:b5 h5 37. Ce2 Cf7 38. Tc5 Ce6 39. Ц:e3 O:c5 40. bc Cd5 41. b4 g5 42. h4 gh 43. Cf4 a5 44. ba Ц:c5 45. Cg5. Черните се предават.

№ 179 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА ФИЛИПОВ МАРТИНОВ

Републиканско отборно първенство,
София, 1955 г.

Обяснения от Г. Мартинов

1. e4 c5 2. Kf3 Kc6 3. d4 cd 4. K:d4 Kf6 5. Kc3 d6 6. Og5 e6 7. Kb3. Продължение на Алехин, характеризирано от същия, както следва: „Това безобидно отстъпление, типично за много варианти в сицилианската партия, съдържа повече неприятности, отколкото може да се предположи“.

7. ... a6! 8. Df3 Oe7 9. 0-0-0 Dc7 10. h3. Изиграно вероятно с намерение да се подготви придвижването g2-g4. По надежно изглежда 10. Dg3! със заплаха 11. O:f6!, на което черните трябва да се задоволят с 10. ... Ke5 11. f4 Kcd7 с приблизително равни възможности. Интересно е и 10. Oe2 0-0 11. Dg3 и т. н., както в партията Атанасов-Бобеков. Виж. бр. 10. от т. г., парт. № 142

10. ... h6 11. Of4 Ke5. Вероятно по-добро за черните бе 11. ... e5 12. Oe3 Oe6.

12. Dc3 Od7 13. Oh2 b5! Най-силно. На 13. ... 0-0 шеше да последва 14. f4 Kc4 15. O:c4 D:c4 16. Td4 Dc7. 17. Thd1! и инициативата е напълно в ръцете на белите.

14. f4 Kc4 15. O:c4 bc 16. Kd2 0-0 17. Dd4. На незабавното 17. g4 смятах да продължа 17. ... Tfc8 с остра позиция и възможности за двете страни.

17. ... Tfc8 18. c5! Силен ход. Ако сега 18. ... Ke8, то белите упражняват неприятен нагис по линията „d“.

18. ... d5! Твърде смела и неочаквана жертва на фигура, при приемането на която черните получават атака по линията „b“, съчетана с давление по диагонала „h8-a1“. Впрочем жертвата има и психологичен характер. Белите бяха изразходвали вече голяма част от времето си и сега им оставаха 25 минути за 22 хода.

19. ef 0:f6 20. Df2 Tab8. Възможно бе и 20. ... O:c3 21. bc Da5. Напр.: а) 22. Kf3 D:c3 23. Dd4 Dc3+ 24. Db2 Dc5± б) 22. Kb1 D:a2 23. f5 Oa4 с неясна игра. Ходът в текста води до крайно остра игра.

21. Kf3. С цел да се неутрализира давлението по диагонала „h8-a1“. Необходимо бе обаче 21. f5! Db7 22. O:b8 T:b8 23. Kb3 Og5+ 24. Цb1 a5! със сложна борба.

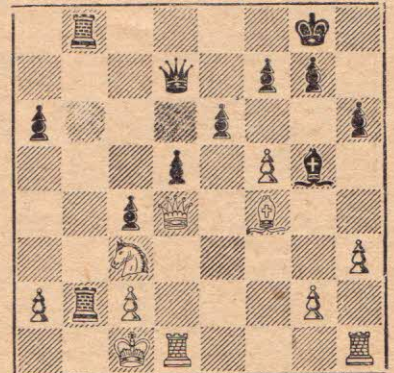
21. ... T:b2! По-слабо е 21. ... Db7 22. Ke5 D:b7+ 23. Cd2 и белите се защитават успешно.

22. Ke5. Разбира се, не може 22. Ц:b2 поради 22. ... Db7+ и мат в няколко хода.

22. ... Tcb8 23. Dd4 Oe7! Заплашва неприятното 24. ... Oc5 25. Dd2 d4!

24. K:d7. На 24. K:c4 следва 24. ... Of6 25. Ke5 Oa4! 26. Td2 (не може нито 26. D:a4 D:c3±, нито 26. K:a4 D:c2×) D:c3 с лека печалба.

24. ... D:d7. Със заплаха 25. ... Of6! 25. f5! Og5+ 26. Of4.

26. ... e5! Начало на красива, добре разчетена комбинация.

27. Д: е5 f6 1. 28. Д: d5+ Не може 28. Де3 или 28. Дd4 поради 28... Д: f5+ 28... Д: d5 29. К: d5 c3! Гръм от ясно небе!

30. К: c3. Единствено.

30... О: f4+ 31. Тd2 Оe5! Връх на комбинацията. По-слабо е 30... О: d2+ 31. Ц: d2 и печалбата е свързана с преодоляване на технически трудности.

32. Тh1. Не спасява и 32. Тd8+ Т: d8 32. Ц: b2 Тb8+ нито 31. Тd3 О: c3. Все пак ходът в текста е равносилен на предаване.

32... Тb1+! Белите се предават. На 33. К: b1 следва 33... Об2x.

№ 180 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

ГЕРЕНСКИ ПЕЛТЕКОВ

Републиканско отборно първенство, София, 1955 г.

Обяснения от Хр. Геренски

1. e4 c5 2. c3. Ход, който дава свободна игра за белите и напоследък намира голямо приложение в българската турнирна практика.

2... Кf6. Този отговор се смята за едно от най-сигурните оръжия срещу избора на белите вариант.

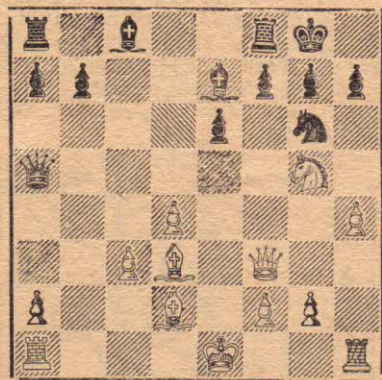
3. e5 Kd5 4. d4 cd 5. cd e6. 6. Kf3 Kc6 7. Kc3 K: c3 8. bc d6. 9. ed O: d6 10. Od3. Получи се известна позиция, преценявана от теорията за равна. Все пак аз предпочитам играта на белите.

10... Ke7. По-точно е 10... O—O 11. O—O Да5 12. Od2 e5 13. Kg5 h6 14. Ke4 и т. н.

11. Kg5! Да5 12. Od2 Kg6 13. Df3! На съблазнителното 13. Dh5 ще последва 13... Of4 с неприятности за белите.

13... O—O 14. h4! Начало на срещателна атака, която черните трудно могат да отбият.

14... Oe7? По-упорито бе 14... f5 или 14... h6. Сега черните са обречени на гибел.

15. К: h7 К: h4 16. Dg3 Dh5 17. Cf1! Заплашавате 17... Kf3+

17... e5 18. К: f8 Ц: f8 19. Oe2! Черните се предават. Те губят коня на h4 и по-нататъшната съпротива е безсмислена. Напр.: 19... Dh7 20. Og5 O: g5 21. Д: g5 и т. н.

№ 181 СИЦИЛИАНСКА ЗАЩИТА

МЕЧКАРОВ КОЛАРОВ

Софийско градско отборно първенство 1955 г.

Обяснения от Ст. Мечкаров

1. e4 c5 2. c3 Kf6 3. e5 Kd5 4. d4 cd 5. cd Kc6 6. Kf3 d6. Значително по-енергично от обичайното: 6... e6 7. Kc3 К: c3 8. bc d6 9. ed O: d6 10. Od3 с малко по-изгодна игра за белите. Черните запазват открит диагонала c8—h3 и организират бърз натиск върху пункта e5.

7. Oc4. Най-точно. Както при 7. Kc3 de 8. de К: c3!, така и при 7. ed e6! черните леко изравняват.

7... Kc7. Неточност, която се явява първопричина за по-нататъшните затруднения на черните. В партията Мечкаров—Милев, Момин проход, 1954 г. последва: 7... e6 8. O—O de 9. de Oe7 10. De2 Kb6! 11. Td1 Od7 12. Ob5 Dc7 13. Kc3 a6 14. Od3 Kb4 с равностойна игра.

8. ed ed 9. d5! Този ход ограничава подвижността на Кc7 и осигурява трайно позиционно преимущество за белите.

9... Ke5 10. К: e5. Заслужаваше внимание и 10. Oe2, за да се затрудни развитието на офицера f8.

10... de 11. O—O Od6 12. f4 O—O 13. Kc3 Ke8. Подготвя 14... Oc5+ и Kd6 с блокада на пешката d5.

14. f5 Oc5+ 15. Dh1 Kd6 16. Od3 Dh4! Предотвратява заплахата 17. Dh5 и в противовес на замислената от белите акция на царския фланг подготвя контраигра в центъра посредством: Od4, O: c3 и e5—e4.

17. Df3 Od4 18. Ke4 К: e4. Не може, разбира се, 18... К: f5 поради 19. Og5 и белите печелят.

19. O: e4 Od7 20. a4! Отразява заплахата Ob5 и същевременно подготвя маневрата De2 и Та3! с прехвърляне топа на царското крило.

20... Tac8. По-логично изглежда 20... b5, за да се затрудни активизацията на топа a1. Все пак и тогава след 21. De2 белите съхраняват преимущество си. Напр.: а) 21... ba 22. Та3 Ob5 23. Od3 O: d3 24. Т: d3 Tfc8 25. Tg3! б) 21... b4 22. Od2 a5 23. Tf3 Tfc8 24. Таf1! O: a4 25. Tg3!

21. De2 Tc5 22. Та3 Tfc8 23. Od2 Tc2! Предвид заплахата 24. Tg3, най-добрият практически шанс.

24. O: c2 Т: c2 25. Tb3 b6 26. a5. Съществена грешка в реализацията. Правилно бе 26. Dd3! с освобождаване от неприятната свързка по втория хоризонтал.

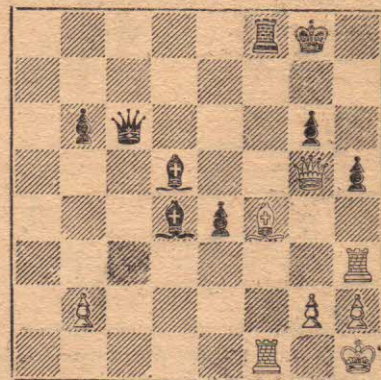
26... Df6. Бърз реванш. Много упорито бе 26... Dg5! 27. O: g5 Т: e2 със заплаха 28... O: f5 и 29... Oe4.

27. ab ab 28. Dd3 Tc5 29. Da6 Tc8.

30. Db7 Dd8 31. Da6. Много по-силно бе 31. Tc1! Oc5! 32. Tg3 и, ако 32... O: f5, то 33. Og5 и после Of6, но... в този момент трябваше да направя десет хода за минута и половина! Едва ли бих могъл да претендирам за първенство във високопечетното съзвездие на „цайотните мускетари“ — Писков, Малчев, Мечкаров и Милко Сивов! Все пак считам, че благополучното из-

мъкване от подобен цайот би представлявало чест за всеки един от тях!

31... Та8 32. De2 Oc8 33. De4 Ob7 34. Tg3 O: d5 35. Dg4 g6 36. Og5 Dd6 37. Dh4 e4 38. Th3 h5 39. Of4 Dc6 40. fg fg 41. Dg5. Най-сетне един ход, изигран при пълно спокойствие! Не може 41. Tg3 поради 41... Of2! 41... Tf8?

Черните поставят „уловка“, която се оказва гибелна за тях. По-упорито съпротива обещавахе 41... Og7.

42. Т: h5 Т: f4 43. Dd8+. Важен промекдутьчен шах, който вероятно черните не бяха забелязали. Сега борбата е завършена.

43... Cf7 44. Т: f4+ Ce6 45. Dg8+ Cd6 46. Df8+ Ce6 47. Th7. Черните се предават.

№ 182 СТАРОИНДИЙСКА ЗАЩИТА

ЛОЗЕВ СИДЖАКОВ

Софийски полуфинал, 1955 г.

Обяснения от Емил Лозев

1. d4 Kf6 2. c4 g6 3. Kc3 Og7 4. e4 d6 5. f3. Вариант Земиш — характерен със създаване на мощен център, фигурно построение Oe3, Dd2 с последващо O—O—O и организиране пешечно настъпление на царския фланг посредством: g4, h4, h5 и т. н.

5... O—O 6. Oe3. Интересно е и 6. Kge2, без да се предопределя развитието на Oc1. Ако тогава 6... e5, то 7. Og5! с малко по-свободна игра за белите. По-точно е затова 6... c5 с изравнение. Напр.: 7. Oe3 cd! 8. К: d4 Kc6. Ходът в текста препятствува e5. 6... e5 7. Kge2. Размяната на e5 води само до равна игра. Напр.: 7. de de 8. Д: d8 Т: d8 9. Kd5 К: d5 10. cd e6! 11. Oc4 cd 12. O: d5 Kc6=, Болеславски—Найдорф, Цюрих, 1954 г.

7... c6. Обикновено се играе 7... Kbd7 и на 8. Dd2 c6 със заплаха 9... ed, Kb6 и d5! Това белите най-често предотвратяват чрез 9. d5.

8. d5 cd 9. cd a6. Черните се ориентират към контраигра на дамския фланг — a6, b5, Kbd7 — b6 или c5. Белите обаче още не са играли O—O—O и могат с успех да съхранят напрежението на пункта c4. Напр.: 10. Dd2 b5 11. g4 Kbd7 12. Kg3 Kb6 13. h4 Kfd7 14. h5 Te8 15. b3! със силна атака — Милев—Спаски, Лион, 1955 г. По-правилен изглежда планът, избран от Гелер в VII партия от мача срещу Смилов, със блокиране на царския

